

L'únic que defensà decididament l'origen cèltic fou Brüch, *W. u. S.* VII, 150-4 i 158, però fins Pedersen (*Litteris* II, 84), tot acceptant com a legítimes les conclusions del romanista hi feia reserves, i els altres celtistes ho han acollit amb silenci (segurament de signe desfavorable). La base en cèltic insular és bona quant al radical, però la terminació discrepa, car suposa per tot un masculí *BARROS, com ja li objecta Wartburg (i en un mot tan breu això és una discrepància important), que és la forma que també suposen els noms de lloc francesos i els celtismes dialectals alt-italians que indubtablement en deriven (*REW*, 964).

Però força més greus són les objeccions semàntiques, que ja vaig posar de relleu en el *DCEC* (I, 406).⁴ Tant en irlandès antic (*barr*), com en les formes antigues i bàsiques de les tres llengües britòniques (bret. *barr*, ky. i còrn. *bar*) i en les relíquies alt-italianes, no hi ha altre significat que el de 'punta', 'cim' i 'fullatge', i no és cert que el mot hi significui també 'branca' (com admet el *FEW*), car això no troba fonament més que en algunes formes derivades i que són exclusives del bretó i el còrnica (justament les dues llengües més dèbils enfront d'influències franco-angleses). D'altra banda objecta amb raó Wartburg que el sentit propi de *barra* no ha estat mai 'branca' ni tan sols 'pal', perquè ha consistit sempre en la idea de barratge de naturalesa artificial (*künstliche Absperrung*). Tampoc es pot pensar seriosament a arribar des de 'fullatge' a 'barra' passant per 'tanca de bardisses'; i admetre que un encreuament del cèlt. *BARROS 'cim' o 'fullatge' amb el llatí VARA pogués donar el romànic comú *barra* de sentit diferent, és un recurs ben inversemblant. En conclusió, si ja el 1947 negava amb reserves la hipòtesi cèltica, ara em decanto a creure que s'ha de descartar definitivament.

Restava que el mot ha de ser europeu i des d'època pre-romana. Car no es pot acceptar tampoc la teoria d'alguns que pensaren en un origen germànic, idea combatuda especialment per Brüch (amb arguments en gran part bons, però més que sigui fals el que ell deriva de *barri*), i no defensada, que jo sàpiga, per cap romanista. L'a-al. *barre* 'biga', 'bernat, tranca', i l'angl. *bar* 'barra', serien pròpiament germànics, a base d'un pre-germ. *barz- < BHOR-SO- 'ruptura', 'colpeig', derivat de la família de l'esc. ant. *berja*, a-al. ant. *berjan* 'pegar', 'trucar'. Era una idea de Walde (*Lat. Et. Wb.*, s. v. *forus*) que Pok. (Walde-P. II, 160.31, ni *IEW*, 135.2) no gosa rebutjar, però és una suposició forçada quant al sentit, i inversemblant tenint en compte que aquests substantius (que no existeixen en escandinau, gòtic ni altres llengües germ.) són d'aparició relativament tardana en totes dues llengües, puix que en anglès no es troba fins al S. XII i en alemany tampoc no remunta més amunt de l'alt alemany mitjà. Tot fa creure, doncs, que són manlles romànics (així ho admeté ja Hofmann en el Walde-H. I, 537.24).

Una procedència ibèrica o preindoeuropea hispànica no es pot descartar, i justament hi ha *marra* «raya» en base, que és comú a tots els dialectes, i és ben pos-

sible i fins probable, fonèticament, que surti d'una base *BARRA.⁵ I, d'acord amb la reserva prudent del millor bascòleg actual, més aviat la reforçaré afegint que un mot que des d'antic es presenta amb més força que enlloc en el Nord de França i que en té menys a Castella que en les llengües romàniques veïnes, sembla ser candidat més bo per a recerques en el pre-romà centro-europeu que en el proto-hispànic. Car si les bases indoeuropees implicades per les refutades etimologies són rebutjables quant a una filiació cèltica o germànica, en canvi en una altra llengua precèltica de la família es podrien acceptar, almenys com a base de discussió.

Notem que l'etimologia última que se sol admetre per al tipus cèltic *BARROS (parentiu amb el ll. *fastigium*, per la seva banda de formació ben problemàtica i isolada, Pok., *IEW*, 109.19-21) és molt vaga i incerta; ¿qui sap si l'ètimon del nostre *BARRA seria germà i no pas fill del cèlt. *BARROS, i si aquest no pertany a l'enorme massa de lèxic cèltic no-indoeuropeu? ¿O si seria un mot sorotàptic emparentat amb l'arrel germànica en qüestió o amb la que hem sospitat com a base de BARALLAR? Possibilitats evidentment molt vagues.⁶

Exposaré en fi la meua teoria, a què em vaig inclinant ja des de fa anys (sense encara eliminar molts dubtes i reserves), d'acord amb la convicció, per les raons geogràfiques i semàntiques indicades, que *BARRA és un mot del substrat pre-indoeuropeu del centre d'Europa. Després de demostrar que *parra* 'emparrat o glorieta de vinya elevada' és substancialment el mateix mot que el germ. occid. i gallo-rom. *PARRIK- 'clos, tanca' i que l'oc. ant. *parrân* fem. «enclos, terre ou jardin près d'une maison» —veg. *DCEC* articles³⁵ *parra* i *parque*— escrivia jo allí ja el 1950: «la conclusió obtinguda de que el oc. ant. *parran* f. supone necessàriament la existència de una base gòtica *PARRA, -ANS, 'recinto, cercado' elimina la majoria de las objeciones [contra el germanisme de *parra* i la seva parentela], y hace bastante probable la procedencia germánica inmediata. Pero subsiste la primera objeción (de fuerza más limitada) y la imposibilidad de hallar una raíz indoeuropea *BARR- o *BORR- que pudiera explicar este vocablo germánico (la B- inicial es sumamente rara en indoeuropeo). A esta dificultad no veo más que una salida: que el vocablo en cuestión sea uno de tantos elementos tomados por el germánico a una lengua preindoeuropea de la Europa central. Puede tratarse de la voz de procedencia desconocida que ha dado BARRA; así explicamos al mismo tiempo el inglés medio *parren* 'encerrar', tan aislado».

Els anys passats, no havent-hi hagut cap objecció dels crítics, ni havent-n'hi vista jo en aquest temps ni en el nou examen que acabo de fer, reforcen aquesta cauta conclusió. Heus aquí encara alguna consideració que hi ajuda. L'etimologia del tipus germànic *SPARRÖ(N-)/-ARRJ-7 'barrera de fusta, tronc que barra el pas' (cat. sept. *esparra*) que l'identifica amb el germ. *SPERU- 'dard, llançó' només es basa en una coincidència limitada en l'aspecte formal i té poca